

SVEP: DP1

Rekommendationer

Nationellt format för publiceringsdatabaser
(lokala register över akademisk publicering)

Stefan Andersson,
Enheten för digital publicering,
Uppsala universitetsbibliotek

Leif Eriksson,
Uppsala universitet

Maria Kinger,
Chalmers tekniska högskola

Eeva Lakomaa,
Karlstads universitet

Version 1.2
Augusti 2005

Inledning

Vid ett antal lärosäten i Sverige har lokala system för att redovisa det egna lärosätets vetenskapliga publicering (publiceringsdatabaser) redan tagits i drift eller håller på att utvecklas. Uppgifterna i dessa system ligger i de flesta fall till grund för den redovisning av vetenskaplig publicering som Utbildningsdepartementet numera efterfrågar. För detta ändamål, och för eventuellt andra jämförande studier, är det viktigt att data anges på ett enhetligt sätt. Detta är även förutsättningen för att ett informationsutbyte vid exempelvis en gemensam exponering av svensk vetenskaplig publicering skall kunna möjliggöras.

Därför har representanter för en del av dessa lärosäten fått i uppdrag att inom delprojekt 1 (DP 1) inom Samordning av den svenska högskolans elektroniska publicering (SVEP) utarbeta ett förslag till gemensamma riktlinjer för dessa publiceringsdatabaser.

Dessa riktlinjer syftar till att ange vilka uppgifter som *minst* ska vara med vid beskrivningen av en publikation samt till att få en enhetlig klassificering vad gäller publikationstyp och ämnesområde.

Förslag till *utökningar* av minimiformatet ges också under de olika elementen i beskrivningsformatet. Dessa utökningar motsvarar i princip en fullständig beskrivningsnivå.

I stället för att skapa ett specifikt ”SVEP-format” visas exempel på metadatauppmärkning och –struktur enligt *Metadata Object Description Schema, MODS*, version 3.0¹. MODS² är ett generellt schema, utvecklat av Library of Congress Network Development and MARC Standards Office, vilket omfattar en bibliografisk elementuppsättning som är speciellt användbar för biblioteksapplikationer. MODS stödjer fullt ut de rekommendationer som ges här och kan användas som bas för tillämpning av dem men det bör betonas att graden av struktur och fullständighet vad gäller metadata är det primära snarare än lagrings- eller överföringsformatet i sig. Självfallet kan metadata lagras på helt valfritt sätt i olika lokala applikationer, exempelvis i en relationsdatabas eller något XML-format.

¹ Se: <http://www.loc.gov/standards/mods/v3/mods-3-0.xsd>

² Se: <http://www.loc.gov/standards/mods/>

Rekommendationer för ett gemensamt format

Miniminivå

Följande element är obligatoriska för lokala databaser över svensk vetenskaplig publicering (föreslagna utökningar anges under varje element):

- Upphovsman med adressangivelse
- Titel
- Publikationstyp
- Utgivningsuppgift
- Ämnesområde enligt rekommendationer från SVEP
- Värdepublikation
- Identifierare för elektroniska dokument (om tillämpligt)
- Beskrivning av annan medietyp

Utökad nivå

Följande element är ej obligatoriska men starkt rekommenderade:

- ISBN
- ISSN (under värdepublikation)

Följande ytterligare element kan läggas till för uppnå en fullständigare beskrivningsnivå:

- Abstract
- Anmärkningar
- Fysisk beskrivning
- Serie
- Språk
- Relaterade publikationer

Kommentarer

Allmänt

- Alla element (fält) kan upprepas valfritt antal gånger.
- Element utan innehåll medtages inte i beskrivningen.
- Teckenkodningen skall vara UTF-8.

Upphovsman

Miniminivå

Med upphovsman menas person eller institution (hit räknas även exempelvis kongress eller forskningsprojekt) som är ansvarig för det intellektuella eller konstnärliga innehållet i ett dokument.

Upphovsmannen kan vara antingen författare eller redaktör, rollen bör specificeras i metadata.

För personnamn anges både för- och efternamn. En rekommendation är att dessa anges i separerade fält.

Författare anges i den ordning de står i publikationen.

Adressangivelser

Adress (dvs. lärosäte plus institution eller motsvarande) behöver endast anges för lärosätets egna författare. Det ska finnas en tydlig koppling mellan personnamn och adress.

Adressangivelse skall innehålla element som definierar lärosäte med underavdelningar ner på institutionsnivå eller likvärdigt. Det är här viktigt att namnen hämtas från lokala auktoritetsregister.

Exempel

```
<name type="personal">
  <namePart type="given">Leif</namePart>
  <namePart type="family">Svensson</namePart>
  <affiliation>Uppsala universitet, Institutionen för cell- och molekylärbiologi</affiliation>
</name>
```

En person som författare.

```
<name type="personal">
  <namePart type="given">Leif</namePart>
  <namePart type="family">Svensson </namePart>
  <role>
    <roleTerm>editor</roleTerm>
  </role>
  <affiliation>Uppsala universitet, Institutionen för cell- och molekylärbiologi</affiliation>
</name>
```

En person som utgivare (rollen måste anges, som kod eller text). Rollerna kan hämtas från en kontrollerad lista.

```
<name type="conference">
  <namePart>International conference on integrated formal methods
  (1999)</namePart>
</name>
```

En konferens som upphovsman.

```
<name type="corporate">
  <namePart>GRIS-projektet</namePart>
</name>
```

Ett forskningsprojekt som upphovsman.

Utökad nivå

- Relevanta årtal läggs till personlig upphovsman.
- Upphovsmansinformationen knyts till ett auktoritetsregister.

Exempel

```
<name type="personal">
  <namePart type="given">Leif</namePart>
  <namePart type="family">Svensson </namePart>
  <namePart type="date">1963-</namePart>
</name>
```

En personlig upphovsman med födelseår för att separera olika personer med samma namn.

```
<name type="personal" authority="UU"
xlink:href="http://www.uu.se/Adresser/Directory/deps/HL2.html">
  <namePart>Uppsala universitet</namePart>
  <namePart>Engelska institutionen</namePart>
</name>
```

Institution som upphovsman med koppling till ett auktoritetsregister via länk.

Titel

Ord eller fras som namnger ett verk.

Miniminivå

Exempel

```
<titleInfo>
  <title>Twenty years to nowhere : does land use affect regeneration
  perspectives?</title>
</titleInfo>
```

En titel (undertitel eller övrig titelinformation anges ej separat).

Utökad nivå

- Indelning i huvud- och undertitel.

- Olika typer av titlar (t.ex. alternativ, förkortad eller översatt), språk och skrivtecken anges.

Exempel

```
<titleInfo lang="eng" type="translated">
  <title>Variations in Russian Verbal Government 1800–1840</title>
</titleInfo>
<titleInfo lang="rus" script="Cyril">
  <title>Вариативное глагольное управление в русском языке первой трети XIX
  века</title>
</titleInfo>
```

En översatt titel med olika skrivtecken.

```
<titleInfo>
  <title>Twenty years to nowhere</title>
  <subTitle>does land use affect regeneration perspectives?</subTitle>
</titleInfo>
```

En titel indelad i huvud- och undertitel.

Publikationstyp

Miniminivå

Publikationen skall klassificeras enligt följande typologi:

- artikel,
 - refereegranskad vetenskaplig
 - övrig vetenskaplig
 - övrig
 - recension
- bok
- kapitel
- doktorsavhandling
- licentiatavhandling
- konferensbidrag,
 - refereegranskat
 - övrigt
- rapport
- konstnärlig forsknings- och utvecklingsrapport³
- övrigt

³ Publikationer av konstnärlig karaktär även kan klassificeras under andra publikationstyper som t.ex. bok eller konferensbidrag när detta är det mest lämpliga.

Exempel

<genre authority="svep" lang="swe">bok</genre>

En bok (ej avhandling eller rapport)

<genre authority="svep" lang="swe">artikel, refereegranskad vetenskaplig</genre>

En refereegranskad vetenskaplig artikel.

<genre authority="svep" lang="swe">konferensbidrag, övrigt</genre>

Ett icke refereegranskat konferensbidrag.

Utökad nivå

Publikationstyperna patent, poster (presentation) samt preprint.

Definitioner av publikationstyper

Artikel

Refereegranskad vetenskaplig artikel avser att artikeln genomgått granskning av oberoende referenter vars samlade bedömning avgör om publikationen uppfyller tillräckliga krav på vetenskaplig kvalitet för att accepteras för publicering.

Övriga vetenskapliga artiklar avser att artikelns innehåll är av vetenskaplig karaktär och riktar sig mot vetenskapssamhället men ej genomgått bedömning av referenter.

Övriga artiklar avser att artikelns innehåll är av populärvetenskaplig karaktär och riktar sig mot allmänheten eller i övrigt är av sådan art att den inte kan hänföras till någon av de övriga kategorierna. Även debattinlägg räknas hit.

Recensioner avser recension av bok (book review) i tidskrift eller dagstidning, samt

Forskningsöversikt

Review/survey i vetenskapliga tidskrifter.

Bok

Monografisk publikation bestående av en eller flera fysiska delar, avsett att utgöra en avslutad helhet. Omfattar även e-bok.

Kapitel i bok

Självständig del av monografisk publikation. Ingår ofta i samlingsverk, ett antal fristående verk som utgivits tillsammans eventuellt under redaktionell styrning till ett visst tema.

Doktorsavhandling

Avser godkänd avhandling för doktorsexamen.

Licentiatavhandling

Avser godkänd avhandling för licentiatexamen.

Konferensbidrag

Refereegranskat konferensbidrag avser sådant bidrag som på förhand granskats av en eller flera referenter och som utges i officiell proceeding eller konferensmeddelande.

Övriga konferensbidrag avser bidrag som publiceras i konferensskrift men som ej genomgått förhandsgranskning.

Rapport

Avser publikation ingående i rapportserie.

Konstnärlig forsknings- och utvecklingsrapport

Rapport från ett konstnärligt forsknings- och/eller utvecklingsprojekt. En sådan rapport kan ta sig uttryck även i andra medietyper än text. Detta anges då under rubriken *Beskrivning av annan mediatyp*.

Övrigt

Avser publikationer där ingen annan publikationstyp är tillämplig.

Utgivningsuppgift

Miniminivå

Utgivningsår anges. Med utgivningsår menas det år ett arbete publiceras och att man härvidlag följer förlagens utgivningstid. T.ex. skall en artikels upphovsår anges till det år tidskriften publiceras och inte det år artikeln accepteras.

Exempel

```
<originInfo>  
  <dateIssued>1994</dateIssued>  
</originInfo>
```

Utgivningsår 1994.

Utökad nivå

- Utgivningsort.
- Förlag eller motsvarande.

Exempel

```
<originInfo>
  <place>
    <placeTerm>Uppsala</placeTerm>
  </place>
  <publisher>Institutionen för cell- och molekylärbiologi</publisher>
  <dateIssued>1994</dateIssued>
</originInfo>
```

Utgivningsår 1994 samt ort och utgivare (förlag).

Ämnesområde

Miniminivå

Angivande av ämnesområde enligt rekommendationer för *Ämneskategorier för vetenskapliga publikationer*⁴ från DP 1 inom SVEP. Dessa bygger på Statistiska centralbyråns, SCB:s *Nationell förteckning över forskningsämnen*⁵ samt Vetenskapsrådet utvidgade klassificering⁶.

Exempel

```
<subject authority="SCB">
  <topic>Filosofiämnen</topic>
</subject>
```

Ämnet Filosofiämnen från SCB:s förteckning.

```
<classification authority="SCB">1111</classification>
```

Ämnet Filosofiämnen klassifikationskod från SCB:s förteckning.

Utökad nivå

- Fria ämnesord satta av författaren själv.
- Lokalt klassificeringsschema.

Värdpublikation

Miniminivå

Med värdpublikation menas en seriell eller monografisk publikation varur endast en mindre, självständig del utgör underlag för en referens, t.ex. en tidskriftsartikel eller ett kapitel i en bok. Värdpublikationens titel och siduppgifter samt, i förekommande fall vid artiklar, volym och häfte anges.

⁴ Se: <http://www.ub.uu.se/epub/categories/>

⁵ Se: http://www.scb.se/templates/Standard____24458.asp

⁶ Se: <http://www.snac.vr.se/classifications.htm>

Rekommendation: Utskriven titel föredras framför förkortningar vid angivande av tidskriftstitel.

Exempel

```
<relatedItem type="host">
  <titleInfo>
    <title>Journal of Applied Ecology</title>
  </titleInfo>
  <part>
    <detail type="volume">
      <number>31</number>
    </detail>
    <detail type="issue">
      <number>3</number>
    </detail>
    <extent>
      <start>11</start>
      <end>23</end>
    </extent>
  </part>
</relatedItem>
```

En tidskrift som värdpublikation.

Utökad nivå

- Utgivare av samlingsverk.
- Värdpublikationens ISSN (internationellt standardnummer för seriella publikationer, väsentligt för att kunna säkerställa vilken tidskrift som avses).

```
<relatedItem type="host">
  <titleInfo>
    <title>Journal of Applied Ecology</title>
  </titleInfo>
  <identifier type="issn">1057-9478</identifier>
  <part>
    <detail type="volume">
      <number>31</number>
    </detail>
    <detail type="issue">
      <number>3</number>
    </detail>
    <extent>
      <start>11</start>
      <end>23</end>
    </extent>
  </part>
</relatedItem>
```

En tidskrift som värdpublikation med angivande av ISSN, volym, häfte och omfångsuppgift.

Identifikatorer för elektroniska dokument

Miniminivå

Om lärosätet själv publicerar dokumentet elektroniskt skall adressen (URL) för publiceringen anges.

Rekommendation: Om möjligt anges även ett s.k. DOI-nummer (Digital Object Identifier)⁷ vilken gör att publikationen kan spåras även om den byter publiceringsadress.

Exempel

`<identifier type="uri">http://www.uu.se/</identifier>`

En URL.

`<identifier type="doi">10.1000/182</identifier>`

Ett DOI-nummer.

Utökad nivå

Ange även andra identifikatorer, t.ex. URN⁸, handle⁹, PubMedID¹⁰ eller lokala identifikatorer.

Exempel

`<identifier type="uri">urn:nbn:se:uu:diva-4526</identifier>`

Ett URN.

`<identifier type="handle">1721.1/5759</identifier>`

Ett handle-nummer.

`<identifier type="pmid">121668435</identifier>`

Ett PubMed-nummer.

Beskrivning av annan medietyp

Om andra medietyper än text tas med i det lokala systemet bör dessa kunna anges enligt med någon fastställd vokabulär/kodning, exempelvis MODS¹¹, MARC 21¹² eller DCMI Type Vocabulary¹³ (Dublin Core).

⁷ Se: <http://www.doi.org/>

⁸ Se: <http://www.ietf.org/rfc/rfc2141.txt>

⁹ Se: <http://www.handle.net/>

¹⁰ Se: <http://www.pubmedcentral.nih.gov/>

¹¹ Se: <http://www.loc.gov/standards/mods/v3/mods-userguide-elements.html#typeofresource>

¹² Se: <http://www.loc.gov/marc/bibliographic/ecbdldrd.html#mrcblea> (Leader 06/07)

¹³ Se: <http://www.dublincore.org/documents/dcmi-type-vocabulary/>

Exempel

```
<typeOfResource>still image</typeOfResource>
```

En bild.

```
<typeOfResource>sound recording-musical</typeOfResource>
```

Ett inspelat musikstycke.

Utökad nivå

Följande element är önskvärt men ej obligatoriskt:

ISBN

ISBN (internationellt standardnummer för böcker).

Exempel

```
<identifier type="isbn">91-554-6028-3</identifier>
```

Ett ISBN.

Följande ytterligare element kan läggas till för uppnå en i princip fullständig beskrivningsnivå:

Abstract

Ett referat av dokumentets innehåll. Språkattribut kan läggas till vid behov.

Exempel

```
<abstract lang="eng"> ...Text...</abstract>
```

Ett abstract.

Anmärkningar

Eventuella anmärkningar rörande dokumentet. Språkattribut kan läggas till vid behov.

Exempel

```
<note lang="eng"> ...Text...</note>
```

En anmärkning.

Fysisk beskrivning

Antal sidor eller annan fysisk beskrivning av dokumentet

Exempel

```
<physicalDescription>  
  <extent>30 s.</extent>  
</physicalDescription>
```

Uppgift om antal sidor.

Serie

Uppgift om dokumentet ingår i en serie.

Exempel

```
<relatedItem type="series">  
  <titleInfo>  
    <title>Comprehensive Summaries of Uppsala Dissertations from the Faculty of  
    Science and Technology</title>  
  </titleInfo>  
  <identifier type="issn">1104-232X</identifier>  
  <identifier type="issue number">1008</identifier>  
</relatedItem>
```

En serieuppgift med titel, ISSN samt nummer i serien.

Språk

Uppgift om dokumentets språk.

Exempel

```
<language>  
  <languageTerm type="code" authority="iso639-2b">eng</languageTerm>  
</language>  
<language>  
  <languageTerm type="text">English</languageTerm>  
</language>
```

Dokumentets språk anges med en kod alternativt klartext.

Relaterade publikationer

Uppgift om relaterade dokumentet, exempelvis olika versioner/format eller recensioner.

Exempel

```
<relatedItem type="otherFormat">  
  <physicalDescription>  
    <form>electronic</form>  
    <internetMediaType>text/html</internetMediaType>  
  </physicalDescription>  
</relatedItem>
```

Ett dokument som även finns elektroniskt i HTML-format.